SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. № 241 JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 18, 1996 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 18-го ГРУДНЯ 1996 р. Ч. 241 РІК CIII.

Верховна Рада ухвалила новий закон про приватизацію

Київ. — Український парламент прийняв новий закон про приватизацію, повідомив „ОМРІ Дейлі Дайджест", покликаючись на агентство УНІАН.

Згідно із законом, українські громадяни можуть купувати державне майно, однак працівники мають перевагу в набутті акцій підприємств, на яких вони працюють.

Закон забороняє приватизацію майна збройних сил, підземних мінеральних покладів, водних ресурсів, радіо і телевізійних станцій та каналів, трубопроводів, винокурних і збройних підприємств.

Закон дозволяє українським громадянам, чужоземцям і особам без громадянства, а також українським і чужоземним корпораціям купувати акції приватизованих підприємств. Майно збройних сил підлягатиме корпоратизації, при чому держава затримає за собою 51 відсоток акцій.

Міжнародна спільнота готова надати Україні 550 млн. дол.

Київ. — Міжнародна спільнота готова надати Україні 550 млн. дол. для реформування економіки, говориться у листі уряду ЗСА, який 14-го грудня амбасадор ЗСА в Україні Вілліям Ґ. Міллер передав віце-прем'єр-міністрові України Вікторові Пинзеникові.

18-го грудня у Вашінґтоні відбудеться чергова рунда переговорів української делеґації з урядовими колами ЗСА щодо допомоги Україні. У наступному році фінансова допомога Україні може сягати 2,4 блн. дол. А враховуючи те, що нова угода Міжнародного валютного фонду подовжується на три роки, перспективи поширення фінансування з боку Світового Банку та інших джерел такі: загальний обсяг підтримки українських реформ за наступні три роки може зрости вдвічі від цієї суми.

Безробіття зросло на 11.1 відсотка

Київ. — Зареєстроване безробіття в Україні зросло від 277,488 осіб наприкінці жовтня до 308,350 осіб наприкінці листопада, повідомило 16-го грудня аґентство Ройтерс, покликаючись на Міністерство Статистики України, яке часто знижує справжній рівень безробіття.

Міністер праці Микола Білобродський сказав минулого місяця, що зареєстроване безробіття було на рівні 0.9 відсотка всього працюючого населення, якого в Україні 27.7 млн. осіб. За його словами, справжнє безробіття сягнуло в Україні 3.5 млн. осіб.

Згідно з урядовою прогнозою, офіційно зареєстроване безробіття зросте до кінця наступного року до 1.3 млн. осіб.

У Дубліні закінчилася зустріч лідерів країн-членів ЕС

Дублін, Ірляндська Республіка. — Проблеми боротьби з організованою злочинністю та безробіття були порушені на зустрічі керівників країн-членів Европейського союзу, яка 14-го грудня завершилася у Дубліні.

Учасники зустрічі розглянули також питання стабілізації валютних систем перед впровадженням єдиної европейської валюти "евро" у 1999 році. Їм було представлено проєкт вигляду очікуваної нової грошової одиниці. На банкнотах номіналом від 5 до 500 "евро" відтворено різні архітектурні споруди країн-членів ЕС. На зворотньому боці є місце для портрету лідера тієї чи іншої держави і, можливо, національного герба.

Тепер фінансистам слід вилучити з обігу 12,5 блн. банкнот у 15 країнах.

ВІДЗНАЧЕНО 20-РІЧЧЯ УГГ

Ню Йорк. — Тут у неділю, 15-го грудня, в Науковому Товаристві ім. Т. Шевченка о 2 год.30 хв. по полудні відбулася конференція на тему "Українська Гельсінкська Група — погляд із 20-річної відстані", проведена організацією "Людські права у 20 сторіччі", яка раніше була Закордонним Представництвом УГГ.

На конференції виступили : президент організації "Людські права у 20 сторіччі" Надія Світлична, Ніна Строката-Караванська, Ростислав Хомяк, гості з України Валерій Павлов та Мирослав Маринович, а також Раїса Руденко.

Гостею на конференції була також гнана і переслідувана в СССР відома захисниця кримсько-татарського народу Айше Сейтмуратова.

Вшанувавши загиблих у совєтських тюрмах членів УГГ, промовці відзначили історичне значення УГГ в тогочасних умовах, коли суспільство зумисне притуплювали, приймаючи до університетів все більше і більше людей малограмотних і обмежених, водночас недопускаючи здібних, які не мали відповідних зв'язків серед правлячої номенклятури. Це дуже турбувало представників української культури, науки, освіти.

У зв'язку з цим Н. Строката розповіла про поета й історика Михайла Мельника, життя якого було освячене великою любов'ю до України, але обірвалося на 35 році через жорстокі переслідування. Н. Строката рішуче не погодилася з думкою, що Україна здобула свободу без пролиття крови. Вона нагадала, що у пекельному вогні імперського тоталітаризму згоріли мільйони українців.

Інші промовці також наголосили, що у невідомості згинуло багато полум'яних патріотів України та приходили нові покоління і з'являлися нові герої. Так у післяхрущовські роки, коли Брежнєв фактично сприяв розтлінню комуністичної правлячої верхівки, деякі люди відчули, що це ослабить імперію. І не лише відчули, а й виявили готовість пожертвувати своїм життям, щоб цей процес пришвидшити. То був шлях камікадзе, але вони вони знали, що для України це шлях до незалежности. Таких людей було небагато, але вони стали тим ферментом у суспільстві, який руйнував систему зсередини. Слова "свобода слова" стали для України дуже популярними. УГГ взяла на себе і захист прав людини, і захист прав нації, а демократія допомагала руйнувати тоталітаризм, і це був шанс для звільнення України.

Тривалий час закордонна преса не писала про репресії в Україні, з одного боку, щоб не дратувати керівництво СССР, а з іншого боку, тому, що совєтські лідери таку інформацію спростовували і не було жодної змоги перевірити і підтвердити її. Отож борці за волю України гинули, а світ про це нічого не знав. Так було і в 60-ті роки. Тоді в закордонну пресу просочилися повідомлення про арешти Вячеслава Чорновола та Івана Дзюби. Це сталося поперше тому, що на одній з міжнародних конференцій Дмитро Павличко та Іван Драч підтвердили факт їхнього арешту, а подруге тому, що В. Чорновіл — жур-

(Закінчення на стор.3)

Л. Кучма скритикував російських політиків за територіяльні претенсії

Київ. — У радіопромові 14-го грудня, присвяченій п'ятій річниці утворення СНД, Президент Леонід Кучма, наголосивши на важливості підтримання добрих відносин з Росією, скритикував російських політиків, які висувають територіяльні претенсії до України.

„Гадаю, нікого не треба переконувати у важливості дружніх, добросусідських взаєминах України з Росією. Від цього багато в чому залежить мир і спокій не лише на наших землях, в наших домівках, а й у всій Европі, — сказав Л. Кучма. — Це аксіома, яка випливає і з історії, і з сьогоднішніх реалій. Саме такий принцип закладений у підвалинах зовнішньої політики України".

Разом з тим Президент, маючи на увазі проблеми поділу Чорноморської фльоти і зазіхання з боку Росії на Севастопіль, зауважив: „На жаль, у наші взаємини намагаються час від часу влити холод-ний струмінь відчуджения і недовір'я. Покищо не всі в Росії навчилися сприймати Україну як суверенну державу і досі не можуть позбутися у відносинах з нами синдрому аґресивности, відмовитися від фельдфебельського тону".

Намагаючись знайти пояснення територіяльним претенсіям з боку деяких російських політиків, Л. Кучма сказав: „Створюється враження, що автори войовничих заяв живуть у якомусь іншому вимірі, так би мовити, поза часом і простором. Схоже на те, що вони продовжують плутати сьогоднішнє з минулим, коли все сказане у

(Закінчення на стор.3)

Праця з українськими учителями дає вдоволення

Джерзі Сиzті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Якось ми навіть живучи вже в ЗСА довгі роки і прийнявши багато тутешніх звичок не маємо охоти до ведення статистики чи так популярних тут опитів. А було б напевно цікаво знати про деякі акції на користь України, що їх ведуть довголітні мешканці ЗСА українського походження.

Ось саме для прикладу хотілося б таки знати чисельно скільки вже учителів-українців перевело за останніх п'ять років незалежности України курси, виклади, семінари в Україні для вивчення нового покоління педагогів українознавчих предметів, щоб вони могли передати це знання своїм учням в початкових, середніх чи вищих школах, де тепер обов'язує Конституцією українська мова. А наші педагоги із ЗСА, Канади та Европи їдуть в Україну, везуть матеріяли, посвячують свій час і гроші, щоб заповнити цю прогалину, яка створилася через довгі роки совєтської окупації. Скільки їх вже було в Україні, а скільки ще буде?

Проф. Л. Кисілевська-Ткач розповідає про свою працю в Україні.

Це питання насунулося нам, коли до редакції прийшла проф. Леся Кисілевська-Ткач, озброєна різними матеріялами та інформаціями про свою працю із „освітянами", як вона їх називає. Не хочеться просто вірити, що цього року вона була вже 22-ий раз на літних курсах Педагогічного інституту УВУ в Мюнхені, а шостий раз на 3–6-тижневім перебуванні на подібних, хоча коротших курсах в Україні, конкретно в Києві та у Льво-

(Закінчення на стор.3)

Фонд оборони Клінтона оправдується

Вашінґтон. — Керівники Фонду леґальної оборони президента Билла Клінтона і його дружини Гілларі повідомили у понеділок, 16-го грудня, що були змушені повернути понад 639,000 дол. після того, як приватні контролери не змогли перевірити джерела цих грошей.

Повернені фонди представляють одну третю всіх фондом зібраних грошей, котрий створено на допомогу сплачення видатків подружжя Клінтонів, пов'язаних з судовою справою Вайтвотер. Згадані фонди були зібрані арканзаським підприємцем Чарлзом Яг Лін Трі, котрого було призначено до президентської комісії торгівлі з Азією після того, як він доручив перших 460,000 дол.

Десятки тисяч долярів, зібраних згаданим підприємцем для Демократичної партії під час виборчої кампанії, є під слідством з уваги на їхні сумнівні початки. Досі з уваги на всякі сумніви Демократична партія була змушена повернути понад 1.5 млн. дол.

Виявляється, що адвокати цього оборонного фонду знали про сумнівне походження цих грошей ще в березні, коли згаданий підприємець передав ці фонди заступникові директора Фонду Майклові Кордозі, який про це повідомив Гіллարі Клінтон і Гаролда Ікса, заступника керівника персоналу Білого Дому на початку квітня.

Г. Кордозо повідомив згаданих осіб і підкреслив, що фонд перевіряє чи ці внески є згідні з існуючими правилами фонду, де сказано, що всі внескодавці мусять бути леґальними американ-ськими громадянами і кожного внесок не може переходити суми 1,000 дол.

На пресовій конференції М. Кордозо зазначив, що гроші повернено щоб „охоронити чесність і довір'я Президента, бо це було найбільш корисним для Президента і його дружини та всіх тих осіб, що так щедро дарували".

Ситуація на Близькому Сході дещо відпружилася

Єрусалим, Ізраїль. — Після цілоденних взаємних слівних атак, прем'єр-міністер Беньямін Нетаняґу та провідник палестинців Ясір Арафат, у неділю, 15-го грудня, вирішили порозумітися і припинити зростаюче напруження з обидвох сторін.

Вже й так напружена ситуація з приводу вбивства палестинця та молодої жидівки-переселенки з дитиною стала ще більше напнятою після того, як минулої п'ятниці, 13-го грудня, ізраїльський кабінет вирішив збільшити економічну допомогу жидівським поселенцям.

Одначе ситуацію дещо розпружено після того, як Б. Нетаняґу вислав до Я. Арафата двох післанців, а тоді розмовляв з ним особисто по телефоні. Обидва жести виявилися конечними та значно вплинули на можливість порозуміння між обидвома лідерами. Вони навіть договорились до того щоб відновити переговори про частинне виведення військ Ізраїля з Геброну.

Старший дорадник ізраїльського прем'єр-міністра Дейвид Бар-Іллян підкреслив, що завданням післанців було вияснити Я.Арафатові, що рішення про збільшення допомоги жидівським поселенцям на територіях західнього берега ріки Йордан, було тільки задумане, як вирівняння з допомогою в інших злиденних округах і не мало жодного політичного примінення.

Покищо не було жодної офіційної відповіді від палестинських керівних органів, але коротко після зустрічі з післанцями Б. Нетаняґу палестинський лідер Я. Арафат розмовляв телефонічно з ізраїльським прем'єр-міністром і після 10-хвилинної розмови ситуація дещо відпружилась. Тепер на думку аналітиків обидва лідери мусять докласти багато зусиль, щоб обидві сторони не мали причин до поновлення ворожнечі, бо це перерве цілковито будь-які намагання мирних переговорів на Близькому Сході.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

СТРАЙКУЮТЬ ШАХТАРІ

СТЕБНИК, Львівщина. — Майже 500 вуглекопів шахти ч. 1 оголосили страйк на знак протесту проти невиплати заробітньої платні. Як повідомив голова страйкового комітету Василь Бабчій, „за останні три місяці гірники видобули 50,000 тонн калійних добрив. Від їх продажу підприємство одержало 1.9 млн. гривень, зарплата ж не виплачена до цих пір". Шахтарі поновлять працю тільки після того, як адміністрація повністю розрахується з ними, повідомила ІМА-прес.

СУДНОБУДІВНЕ ПІДПРИЄМСТВО БАНКРУТУЄ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Найбільший у Криму суднобудівний завод „Залів" стоїть на грані банкрутства. Немає контрактів на будівництво суден, борги до місцевого бюджету сягнули 500,000 гривень, від літа людям не виплачують платень, сотні фахівців перебувають у вимушених відпустках. Підприємство набуло статусу відкритого акціонерного то-вариства, але від цього справи не покращились. На зборах акціонерів, які відбулися наприкінці минулого тижня, робітники вимагали звіту правління, перевиборів спостережної ради, утворення комісії з перевірки фінансово-господарської ді-яльности підприємства.

РОЗБУДОВУЮТЬ КУРОРТ ВЕЛИКА ЯЛТА

СИМФЕРОПІЛЬ. — Уряд півострова затвердив інвестиційну програму з розвитку курорту Велика Ялта, якою передбачено будівництво на його терені 12 готелів міжнародної кляси, ресторану МекДоналдс, авіявертолітного терміналу та інших курортних об'єктів. Заплановано також реставрацію музичного музею ім. Олександра Спиндіярова та підготову для огляду туристів кількох археологічних об'єктів на горі Аю-Даг.

КРИМСЬКІ УРЯДОВІ УСТАНОВИ ПРИЄДНАЮТЬСЯ ДО ІНТЕРНЕТУ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Кримські державні установи матимуть тепер доступ до світової комп'ютерної мережі Інтернет, згідно з затвердженою урядом автономії програмою. Вже утворено Кримський інвестиційний сервер, який забезпечує зв'язок усіх офіційних органів півострова та подає офіційну інформацію, яка стосується Криму, до цієї мережі.

ДБАЮТЬ ПРО ІНВАЛІДІВ

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Павло Лазаренко відвідав Київське державне протезно-ортопедичне підприємство, після чого зустрівся з представниками преси. За словами Лазаренка, Уряд України тримає під особливою контролею притулки для літніх людей, інвалідів та дитячі інтернати. Цього року протезування хворих забезпечено на 95 відсотків, а інвалідів в Україні є майже три мільйони осіб. Тільки цього року до відповідних органів на території України звернулися по допомогу близько одного мільйона людей. Для цього Урядові потрібні великі гроші та великий штат обслуги. Українські підприємства налагодили випуск механічних крісел та протезів для інвалідів. Особливої уваги потребує програма для дітей-інва-лідів, над якою працюють фахівці і яка має бути готова в лютому-березні наступного року.

ЗА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ УКРАЇНИ ДОВЕДЕТЬСЯ КАРАТИ

КИЇВ. — Група депутатів Верховної Ради України на чолі з Левком Лук'яненком в порядку законодавчої ініціятиви запропонували зміни і доповнення до Кримінального кодексу України. Депутати пропонують визначити міру покарання за діяльність, спрямовану проти української держави. Зокрема, за створення організацій, які ставлять за мету відродження СССР чи іншого державного об'єднання зі включенням до нього України пропонується позбавлення волі на 3-4 роки. За організування зборів, конференцій та інших заходів, організатори яких схиляють населення до відродження СССР, пропонується кара 2-4 роки у колонії посиленого режиму.

ЗВЕРНЕННЯ ОУН ДО ПАРТІЙ

КИЇВ. — Тут Організація Українських Націоналістів оприлюднила звернення до братніх партій та організацій, у якому сказано: "На шостому році відновлення незалежности України з усією прямотою і невідворотністю постала проблема політичної структуризації суспільства, здійснення якої позбавить владні структури можливости маскуватися й уникати відповідальности за стан справ у державі". У заяві наголошено на великій небезпеці для української справи через сепаратні спроби шукати собі матеріяльно-вигідних партнерів у наступних виборах, що шкодить єдності державницьких сил. ОУН закликає усі націонал-демократичні сили зробити все можливе для організаційної і моральної передвиборчої єдности.

ЗАЯВА ПС ФПУ

КИЇВ. — Пресова служба Федерації Профспілок України спростувала повідомлення в українських засобах масової інформації, що постанову Національного Банку України (НБУ) про облік фондів соціяльного страхування в банкових установах ухвалено начебто з участю представників Федерації профспілок та Фонду соціяльного страхування. Досягнуті між ними 27-го листопада домовлення керівництво НБУ відкинуло, проіґнорувавши те, що у Фонді соціяльного страхування представлено не лише національні галузеві профспілкові центри і реґіональні профспілкові об'єднання, що входять до ФПУ, а й вісім інших національних профоб'єднань, які загалом представляють понад 20 млн.громадян. На думку авторів заяви, НБУ фактично діє на догоду Національній Конфедерації Профспілок. "Ухваливши постанову, що суперечить чинним законам, НБУ фактично взяв на себе відповідальність за розпорошення фондів соціяльного забезпечення і безконтрольне їх використання", — підкреслили автори заяви.

У СВІТІ

З ПАРИЖА ПОВІДОМИЛИ, ЩО заїрський президент Мобуту Сесе Секо, який залишив свою країну минулого серпня, щоб лікуватися від хвороби рака, вирішив повернутися домів у вівторок, 17-го грудня. Один з синів президента і одночасно його речник, Мобуту Нзанґа, сказав, що президент, який вже понад 30 років править Заїром, полетить у вівторок прямо до Кіншаси, столиці Заїру, і там виголосить промову з приводу свого повернення.

В АМЕРИЦІ

ТУРИЗМ ДО НЮ ЙОРКУ зростає з дня на день і місцеві керівники громадської інформації турбуються тим, що такий великий наплив туристів тільки збільшить існуючі проблеми. Прелімінарні підрахунки на базі кількости відвідувачів впродовж чотирьох днів кінця минулого тижня, вказують, що існуючі черги відвідування театрів, крамниць, музеїв і цікавих туристичних місць тільки збільшаться. Вже сьогодні важко найти приміщення в готелях.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Версії вбивства українського парляментариста

В Україні все ще не стихає тривога, викликана вбивством депутата Верховної Ради України Євгена Щербаня та його дружини і двох працівників летовища. Одні схиляються до версії політичного вбивства, інші твердять про кримінальні порахунки між кланами.

Оскільки Є.Щербань був одним із найвпливовіших керівників реґіонального нафтоґазового ринку і висловлював невдоволенння змінами у цій сфері українсько-російських відносин, здійснюваними під натиском керівника російського "Ґазпрому" Рема Вяхірєва, то одна з версій його вбивства пов'язується з цими змінами. Однак є й чисто кримінальна версія, яка торкається боротьби між дніпропетровським і донецьким злочинними кланами.

Одна з версій пов'язується з Ліберальною Партією України, яка створила в парляменті впливову фракцію "Соціяльно-ринковий вибір", очолювану Євгеном Марчуком, але створення фракції пов'язують з Є.Щербанем. Адже він був не лише президентом транснаціональної корпорації "Атон", а й помітним політиком.

За своє коротке життя він відкрив близько 350 різних підприємств і майже всі вони виробничого роду. Поблизу підприємств споруджував містечка або селища для їхніх працівників, будував автомобільні шляхи, влаштовував святкові забави для дітей, усіляко допомагав бідним селам Донбасу, життя яких знав з дитинства. Досконало знав усі закони, якими керується сучасний ринок, умів наперед вирахувати що і як буде. Всі, хто з ним працював, твердять, що дійсність завжди підтверджувала всі його передбачення.

Останнім часом Є.Щербань відійшов від керівництва бизнесом і працював у Верховній Раді на постійній основі. Рік тому в одному із опублікованих інтерв'ю він висловив таку думку: "Тиск на бизнес посилюватиметься, постараються зіштовхнути лобами реґіони". А приблизно за три місяці до загибелі він сказав: "Я бачу третю силу, яка намагається зіштовхнути два реґіони — Дніпропетровський і Донецький з метою їх ослаблення..."

Газети наперебій фантазують про те, як обласні "клани" воюють одні з одними, водночас забуваючи, або зумисне оминаючи можливість існування "третьої сили", про яку говорив Є. Щербань.

Не згадують і про тривогу в Києві за тиждень до вбивства Є.Щербаня, коли деякі газети повідомили про прибуття в Україну однієї з наймогутніших рекетирських банд Москви. Коментатори тоді намагалися вгадати причину прибуття несподіваних "гостей", висловлювали різні думки, але всі без вийнятку писали про неминучесть якоїсь біди. І вона сталася, тільки не в Києві. Сьогодні ніхто чомусь не згадує про тих грізних відвідувачів і цілком можливо, що відповідні служби навіть не простежили за їхніми кроками в Україні.

Водночас невідомо які сили настійно поширюють чутки, що конфлікт між обласними "кланами" розпочався ще з публікацій компромату на Юхима Звягільського, далі був замах на "вихідця із дніпропетровського клану" прем'єр-міністра України Павла Лазаренка, до якого начебто причетний "представник донецького клану" Є.Щербань. Тепер уже з'явилися чутки, що до трагедії на донецькому летовищі причетний і сам Президент України Леонід Кучма. І все це бездоказово. У всьому відчувається штучність, намагання скомпромітувати Президента і виконавчу владу, спровокувати конфлікт між українськими політиками, а також підірвати авторитет України у світі.

Ланками цього самого ланцюга є і недавні компромітуючі статті проти попереднього Президента України Леоніда Кравчука та фальшивки проти України, де наклепницьки стверджується, що вона нібито продає Лібії балістичні ракети.

Голова парляментарної комісії боротьби зі злочинністю, говорячи про необхідність негайно шукати ефективні способи боротьби зі злочинністю, підкреслив, що "вбили не просто депутата, вбили могутнього підприємця, який зробив для реформ більше, ніж усі наші міністри, вбили великого державного діяча..." Г. Омельченко з гіркотою поскаржився на бездіяльність Служби Безпеки України, яка не розкрила "ні однієї резонансної справи".

Мимоволі напрошується думка, що Є. Щербань був занадто розумний і передбачливий і ота "третя сила", яка прагне "врятувати" Україну, боялася його прозірливости.

Олександер Серафин

Б. КЛІНТОН — ПРОПАҐАТОР ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ

Президент Билл Клінтон зустрівся з представниками 17 країн Азії та Тихоокеанського реґіону в кінці листопада в Манілі, Філіппіни. Метою зустрічі було підтвердити зусилля, спрямовані на виелімінування тарифів на комп'ютери та іншу технологію інформації.

Після двох днів нарад представники організації Азійсько-Тихоокеанської економічної співпраці (АПЕС) затвердили процес, якого ціллю є зовсім скасувати митні ставки на більшість технологічних продуктів до кінця століття. Більш ніж 80 відсотків світової торгівлі технологією інформації припадає на членів АПЕС, що становить половину всіх товарів та послуг світу. Технологічні вироби становлять 1.8 трильйона дол. річно.

АПЕС постав сім років тому, подібно до організації західньоевропейського ринку. Остання його конференція у справі торгівлі в Азії і країнах Тихоокеанського реґіону відбулася в жовтні 1994 року в Джакарті, Індонезія. В конференції тоді також брало участь 18 країн, З'єднані Стейти Америки представляв президент Б. Клінтон.

Метою конференції було стимулювати ріст, усувати перешкоди в ділянці торгівлі та інвестицій до 2020 року. Присутні підписали таку угоду з тим, що ЗСА, Японія та інші індустріяльні країни, учасники конференції, зліквідують свої перепони до 2010 року.

Декларація, підписана 1994 року, є важлива політично — вона не має правного зобов'язання і не включає жодних самостійних мірил її вартости і апарату примусу. Все ж цей договір переламав психологічний бар'єр і визначив специфічну мету, хоч і далеку, а також дав підставу для вирішення таких справ, як тарифи і норми.

Країни АПЕС перекривають чотири континенти, охоплюють 38 відсотків населення світу і 40 відсотків території земної кулі. Вони також постачають половину світового видобутку. В них росте середня верства населення і з тим потенціяльні покупці американських виробів. Вже тепер ЗСА вивозять в цей реґіон третину своїх експортів, що дає працю двом мільйонам осіб.

Колишній прем'єр Австралії, Пол Кітінґ, який був одним з організаторів АПЕС, вважає, що головним завданням цієї організації є вдержати спокій у цій частини світу, зобов'язуючи до цього Америку. Вільна торгівля є одним зі засобів до цієї мети. П. Кітінґ вважає, що значення АПЕС сягає поза торгівлею, про що свідчить зустріч Б. Клінтона з лідером Китаю. Не всі, одначе, годяться з цим твердженням.

Під час виборчої кампанії Б. Клінтон майже ніколи не говорив про торгівлю, щоб не робити собі ворогів, головно між юнійними робітниками. Одначе у своїй післявиборчій пресовій конференції він підкреслив величезний позитивний вплив, який має торгівля на творення нових місць праці в Америці. Під час своєї подорожі до Азії та зустрічі з керівниками Китаю і представниками інших країн, президент Б. Клінтон зробив торгівлю важливим предметом розмов. Активна торговельна політика може стати точкою програми Білого Дому протягом наступних чотирьох років.

Ставши президентом, Б. Клінтон успадкував угоди стосовно вільної торгівлі між ЗСА, Канадою та Мехіко (НАФТА) і вільної світової торгівлі (ҐАТТ), що довело до створення Світової торговельної організації (СТО).

Сприяти вільній торгівлі в Азії, зокрема з Китаєм, є великим завданням. Китай ще дальше старається стати членом СТО. Незакінченим є широко дискутоване членство Чіле в НАФТА. Цю справу відкладено через економічну кризу в Мехіко. З підписанням двобічної торговельної угоди між Канадою і Чіле при кінці листопада ц. р., справа членства стала очевидною. (Про торговельну вільну зону в західній півкулі була мова в „Свободі" з 12-го листопада 1996 року).

Щоб адміністрація могла вести серйозні переговори у цих ділянках, їй потрібно мати уповноваження Конґресу. Недавнє опитування Бостонським банком вказує, що 57 відстоків американців є проти дальших угод стосовно вільної торгівлі з Південною Америкою, як також більше половини опитуваних дивиться на вільну торгівлю менш прихильно, ніж торік. Державний департамент торгівлі опублікував статистику: торговельний недобір Америки за 12 місяців, які кінчилися в вересні 1996 року, становить 105 блн. дол., головно з Китаєм і Японією.

Беручи під увагу вище подану статистику та наставлення громадян, промотори вільної торгівлі докладатимуть величезних зусиль, щоб переконати Конґрес дати президентові беззастережну повноту влади для переведення переговорів стосовно вільної торгівлі.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Ще про концерт творчости М. Скорика в Ню Йорку

І знову авторський концерт гостя з України, композитора Мирослава Скорика. Відрадно. Концерт бо навіть у меншій американській залі Вейл Голл, що належить до славної Карнеґі. Фірмували імпрезу Український Інститут Америки та Осередок Української Культури в Гантері. А Скорик, як відомо, один із найбільш талановитих і знаних українських музикотворців середнього віку. Зрештою, його наймення продзвеніло вже і по всьому світі з його музичним розмалюванням безсмертного фільму „Тіні забутих предків". Він бо студент великого Людкевича, вже з титулом народного артиста України та Шевченківською нагородою. Скорик виїмково рухливий і заповзятіший, як хтонебудь із наших композиторів. Зі своїми авторськими концертами об'їхав він уже цілу українську Америку. Музикував і в Австралії. Проте і досі якось не щастить йому в нав'язанні ближчих зносин не так з американською публікою, як з критикою. Його ж музика мусить безумовно зацікавити цю американську критику. І ми віримо, що це в недалекому майбутньому станеться.

Оцей концерт Скорика, 1-го жовтня ц. р., був теж найважливіший з його попередніх виступів тут же. У виконанні програми його музики брала участь група наших мистців. Концерт залишив по собі дуже добре враження, хоч і з деяким невиріщенням. А саме про цілісність музичної приналежности композицій Скорика. В дальшому, англомовна летючка і програмка були вповні інформативні. Однак коли маємо трактувати музику Скорика як поважну і репрезентативну, то українська програмка, вже з огляду історично-документального, повинна була обов'язково появитись. Звичайно кошт і дещо більше труду. Однак з національно-культурного обов'язку цих речей ніхто не може в жодний спосіб уникнути. Ви ж не пішлете в Україну англомовної програмки!

Отож програму концерту розпочав піяніст Микола Сук „Партитою ч. 5", яка йому досконало лежить, бож він її грав багато разів на різних концертах. Годиться теж згадати, що Сук одержав першу нагороду на конкурсі піяністів у Будапешті 1975 року і цю рідкісну платівку з його грою має автор цих рядків. „Партита ч. 5" звучить радше сучасно, бо створена в характері полістилістичному, де різні музичні напрямки доповнюють себе. Це досить модний тепер стиль у музиці. В ньому немало чужого мистецького відлуння чи запозичення. Сук відомий зі свого форте, тут він заскочив слухачів приємно своїм піяніссімо. Ще одну чотирочастинну „Партиту ч. 6" для струнного квартету вивів нам успішно Квартет ім. Леонтовича у проводі з нашим відомим скрипалем Юріям Мазуркевичем. Інші члени: Ю. Харенко, Б. Дев'ятов і В. Пантелеєв. Очевидно, смичкова композиція може похизуватись багатшим кольоритом і розмаїттям звуку, як фортепіянова. Цей ансамбль виконав Партиту нещодавно уперше на американському Мюзік Мавнтен фестивалі у Коннектикат. Тут кожний інструмент при своїй сольґрі має супровід інших музикантів. А сама музика намагається зобразити деякі властивості людського характету. Мабуть, найбільше з цілого концерту припав до вподоби публіці квартет Скорика „Мелодія", який вицвів з українського народнопісенного багатства. Він тільки придався б був дещо довший, бо зворушливості люди радо віддаються.

Баритон Олег Чмир з піяністом Володимиром Винницьким виступили з трьома народними піснями в обробці Скорика: „Діброво зелена", „Ой гук, мати, гук" та „Ой, п'є, чумак, п'є". Пісні мають знаменито розцвічений супровід á la Барвінський, крім першої, не зовсім переконливої. Співак не був якось при голосі. Мав клопіт з високими тонами. Інтерпретація була сприємлива. Подобалась більше друга пісня. Акомпаньямент Винницького першорядний. І власне відразу опісля заграв він своє сольо „Бурлеску". Гра була в належному стилі: розмашна, іскриста. Твір подобається. В дуеті для віольончелі і фортепіяну „Арії" (1994), що її вивели Ваґрам Сараджян і знову Винницький, почули ми віртуозну

(Закінчення на стор. 3)

Андрій Антонишин, Київ

ҐАРАНТОМ САМОСТІЙНОЇ ПОЛЬЩІ Є НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНА

Протягом 1996 року офіційна Варшава значно активізувала свою „східню" („яґеллонську") політику. Проведення ряду спільних українсько-польських науково-практичних конференцій, реалізація плянів створення змішаного українсько-польського батальйону та проведення спільних військових навчань, запрошення Леоніда Кучми до Ланцуту на зустріч глав держав реґіону у липні цього року та офіційна візита Президента Україні до Польщі, а потім і відвідини Укра-їни польським прем'єром В. Тімошевичем — засвідчує намагання Польщі знайти точки вигідного співробітництва із своїм східнім сусідом.

Аналіза причин активізації польської політики на Сході може говорити про таке. Поперше, в умовах дестабілізації внутрішньої політики у Російській Федерації з наступними непроґнозованими кроками у політиці зовнішній, західні країни, насамперед ЗСА, зацікавлені у тому, аби Україна, на противагу зросійщеній Білорусі, продовжувала проводити конкурентну щодо Росії політику у реґіоні Центральної та Східньої Европи. Дійсно, Україна, яка виступає не проти розширення на певних умовах НАТО та Схід, серйозно послабила арґументацію однозначно неґативної російської позиції. Такий підхід України сприяв тому, що деякі польські політики, зокрема, міністер закордонних справ Даріюш Росаті, висловлюють тезу про те, що ґарантом існування самостійної Польщі є існування на Сході незалежної України. Польща об'єктивно побоюється відродження російського імперіялізму з наступним втягненням країни в орбіту впливу наступниці СССР. Висловлюється припущення, що Україна сьогодні, на думку варшавських політиків, має зайняти ту проміжкову нішу, яку до останнього часу займала Польща, — гральної карти в европейському пасьянсі великих держав, у той час як сама Польща зробить усе задля якнайшвидшої інтеґрації із бльоком західніх країн.

Подруге, слід враховувати, що сучасна Польща опинилась перед перспективою тотального „онімечування" своїх західніх реґіонів. За свідченнями самих же поляків, німці активно інвестують землі, які відійшли до Польщі після Другої світової війни. Найбільш поширеним механізмом прибирання німцями реальних важелів управління на місцях є створення та використання підставних структур, коли формально банк або фірму очолює поляк, а справжнє управління здійснюють німці. Сьогодні німці у західніх та північних польських землях фактично контролюють такі галузі, як вуглевидобування, банківська справа, кораблебудівництво тощо. У цьому контексті вже правилом стала історична поведінка Польщі: коли посилюється тиск на її західні землі, то Польща звертає свою увагу на Схід.

Потретє, сучасна Польща реально претендує на статус реґіонального лідера. Об'єктивно, тільки Україна може перешкодити їй у цьому намаганні. Не слід недооцінювати: невтралізація вірогідних спроб України зайняти аналогічну позицію також входить до плянів польських політиків, які в змозі блискуче реалізувати давній тактичний маневр — задушити у міцних дружніх обіймах. До речі, така проґноза може виправдатися: американці починають дивитись на Польщу як на основну базу для здійснення українських студій, а американський Конґрес навіть виділяє фонди для польських інституцій, які займаються українськими дослідженнями. Як бачимо, раніше на Україну дивились крізь призму Росії, а тепер дивитимуться крізь призму Польщі.

Чи потрібен такий союз Україні?

(Закінчення на стор. 3)

Дора Рак

ПЕРІОД РЕФОРМ В ООН

II

Окремою проблемою в ООН є реформа Ради безпеки, яка складається із 15 членів-держав, в тому числі є п'ять постійних з правом „вета" — ЗСА, Китай, Російська Федерація, Об'єднане Королівство Великобританії і Північної Ірляндії, Франція (це т. зв. „нуклеарні держави"), та десять несталих членів, вибираних Генеральною асамблеєю на два роки (арт. 23 Чартеру ООН). Питання тепер, чи при зрості членства ООН до 185 держав — від 52 у 1945 році — є вони належно репрезентовані в Раді безпеки. І от над цією проблемою дебатує від 1993 року окрема „група праці", яка проєктує поширення Ради до 25 членів несталих, а групу сталих членів пропонує збільшити двома місцями — для Німеччини і Японії. При розбіжності поглядів не скоро дійде до консензусу.

У цій справі забирав голос керівник місії України Анатолій М. Зленко на пленумі Генеральної асамблеї (29-го жовтня), признаючи потребу відсвіження Ради та поширення її членства при врахуванні інтересів Східньої Европи. Є також голоси проти ексклюзивного права вета привілею п'ятьох держав, бо це, мовляв, суперечить принципові суверенної рівности усіх членів і демократизації установи. Отож дебати над реформою ООН будуть продовжуватися не лише у сфері фінансовій, але й структурально, щоб обновити і упрямити організацію з прицілом на XXI століття, із новою візією у майбутнє.

* * *

Рада безпеки відповідає за одну з важливіших ділянок ООН, а саме за мироносні операції. Статистичні дані подають, що від 1945 року було 42 акцій, а тепер ще діє 16, яких завданням є допомогти утривалити мир після воєнних дій на терені шістнадцяти держав, у формі обсервуючих місій, мироносних, охоронних або верифікуючих сил, наприклад, у Хорватії, Таджикістані, Грузії, Сомалії, Рванді і т.д. Світ належно оцінює цей сектор праці ООН за яку в 1988 році признано їй Нобелівську нагороду Миру. Для переведення цих операцій відділали „синіх беретів" треба окремих фондів і тисячі жовнірів, добровільно зголошених державами (тепер 71 держав заанґажованих в збірних акціях), за зворотом видатків і платнею (по тисячі долярів місячно).

Мирні акції коштовні — у 1995 році винесли 2.8 блн. дол. (це включало надзвичайні операції в Югославії), а в 1996 році зменшились до 1.6 блн. дол. На фонд мироносних акцій члени-держави платять за домовленою скалею, але, як інформують, заборгування держав на 1-го вересня 1996 року становило 2.1 блн. дол. (в тім ЗСА боргують 1 блн.). Україна має в теперішній економічній ситуації також поважні труднощі із плаченням свого внеску і вже довший час старається про перенесення із групи (б) до нижчої групи платників. В подібнім клопоті є й Білорусь, яку переносять ступенево до групи (c) — це ставка для економічно менш розвинених держав, які готові платити, але в міру своїх спроможностей.

* * *

У чому ж полягають головні завдання ООН, що оправдують потребу її існування? Ця організація найбільш потрібна країнам в початковім розвитку, щоб дати їм гуманітарну поміч та політично-економічну підтримку для утривалення демократичних форм державного устрою. Але не менш числять на допомогу міжнародної спільноти нові і відновлені незалежні держави, що переходять від централізованої системи до вільної господарки та демократії.

А вже з найважливішою далекойдучою ціллю ООН є звільнити світ від загрози нуклеарної війни. В цім напрямі на форумі організації йдуть постійні неґоціяції членів-держав, працює стала комісія для роззброєння, а нові договори зменшують небезпеку ґльобальної катастрофи. Максимальним домаганням було б повне усунення усякої нуклеарної зброї у світі — і такі голоси щораз сильніше лунають.

Єдиним місцем, де держави можуть відверто говорити про ті чи інші льокальні і ґльобальні проблеми і де для них можна знайти спільну розв'язку і кооперацію — це саме Генеральна асамблея. На цім міжнароднім форумі також нові держави користають з досвіду розвинутих держав, утривалюють свій престиж як рівнорядних партнерів міжнародного співтовариства. Голос України набирає на цьому терені щораз більшого значення завдяки компетентним виступам делегатів з Києва та членів постійної Місії України в ООН.

В часі дебати недавнім пленарнім засіданні Генеральної асамблеї амбасадор Анатолій М. Зленко в імені української делегації говорив про ролю ООН для скріплення нових і відновлених демократій, сприяння ООН...

Підсумовуючи завдання Організації Об'єднаних Націй, видно, який великий маштаб їхньої діяльности. ООН діє в імені населення світу, якого кількість тепер досягла 5.77 блн. осіб, згідно із вступом до Чартеру: „Ми люди — народи Об'єднаних Націй...".

Тож не дивно, що бюджет ООН є високий — 1.3 блн. дол. річно на операційні видатки Секретаріяту в Ню Йорку і бюр Женеві, Відні і Найробі, та п'ятьох реґіональних комісій — Европи, де Україна є членом, Африки, Азії і Тихого океану, Латинської Америки і Карабійського простору, Західньої Азії. В цілій системі працює 53,589 осіб, що обслуговують Секретаріят і 25 спеціялізованих аґенцій. В самім нюйоркськім центрі працює 4.852 осіб. А загальна сума коштів для цілої системи ООН включно із Світовим банком, Міжнарод-

(Закінчення на стор. 3)

Праця...

(Закінчення зі стор. 1)

ві. Про цей свій великий досвід розповідає проф. Л. Кисілевська-Ткач вичерпно, ще і підсилюючи свою розповідь численними матеріялами, листами від „учнів", доповідями.

— Ви кожного року викладаєте в Педагогічному інституті УВУ — чи можете коротко вияснити як працює ПІ УВУ та для кого він призначений?

— Про це говорила я на панелі в часі святкувань 75-річчя УВУ в Ню Йорку.

Від 1976 року УВУ провадить окремі чотиротижневі педагогічні курси з понад 100 годинами викладів, семінарів, вправних лекцій. Слід підкреслити, що викладачами тих курсів впродовж 20 років їх існування були такі учителі, як ректор Володимир Янів, проректор Григорій Васьків ряд відомих наших професорів. Від 1981 року педагогічний курс складався вже із двох сесій: „А", що наголошує методику і „Б", що поглиблює знання предмету. Розуміється, з кожним роком сітка наших учасників поширюється і тепер поруч із слухачами з Европи, ЗСА, Канади, Південної Америки маємо також з Югославії, Польщі, Литви, Латвії, Казахстану, Росії, Румунії, Словаччини, Хорватії і Сербії. Окрему групу становлять учителі з України, але їхні стипендії дуже обмежені, а перебування в Мюнхені для громадян України незвичайно дороге. Тому саме ПІ УВУ розпочав переводити виїзні курси в Україні, де наші учителі їдуть на власний кошт та ще привозять власні матеріяли. Така програма повторяється тепер кожного року.

— Дякуємо за ваші вияснення щодо програми учителів ПІ УВУ. А як переводите курси в Україні із вашим довгим та широким досвідом?

— Як я вже згадала стипендії для вчителів з України на курси в Мюнхені дуже обмежені. Цього року отримали їх 14 учителів, а п'ять дістало лише частинні стипендії і це все оплачувані українськими установами в ЗСА і Канади. Тому так важливе є їхати в Україну і там переводити курси. Не уявляєте яких вдячних та повних ентузіязму слухачів маємо на цих курсах. Як знаєте, ми перевели вже чотири виїзні сесії та серії викладів у Львові та Києві, але слухачами були учителі з різних областей. Цим разом ми були в жовтні і нас слухало понад 300 вчителів історії, літератури і культури Тернопільської, Львівської і Київської областей. Минулими роками мали ми також учителів з Черкаської, Полтавської та Луганської областей.

— Чи можете дещо сказати про ці виклади та якою „екіпою" ви тим разом розпоряджали?

— Нас було троє викладачів ПІ УВУ — д-р Ірина Шумська-Мороз з Торонто, що викладає культуру, проф. Володимир Косик з Парижу, викладач історії і я, що займаюся викладами дидактики літератури. Ми перевели по 18 годин викладів зі своєї спеціялізації та по шість годин спільних міжпредметних оглядів в часі виїзної ПІ УВУ у співпраці з Львівським Науково-Методичним Інститутом Освіти для біля 100 вчителів Львівської області.

— Чи можете вияснити, що було темою цих „міжпредметних" лекцій?

— Це були презентація „Стилі в мистецтві", в якій д-р Мороз показувала прозірки, я давала приклади з літератури, а львівський музиколог проф. Олександер Зілинський давав приклади з музики. Незвичайно цікаве було також чотиригодинне представлення доби „Розстріляного відродження" та шістьдесятників з участю члена того руху Мирослави Зваричевської. Ці додаткові виклади чи презентації зробили ми у Львові, а відтак повторили в Києві.

— Ви вже в часі нашої розмови натякнули на зворушливі моменти, які вам доводилося пережити в Києві. Чи можете ближче про них розповісти?

— Так, справді я пережила зворушливі хвилини із своїми „учнями", зокрема із різних закутин Київщини. Їхнє захоплення, жадоба знання і зрозуміння важливости українознавства є прямо подивугідне. Ми викладали у Київському Міжрегіональному Інституті Удосконалення Вчителів ім. Бориса Грінченка, якого ми вже від двох років стали профессорами, і мали понад 100 слухачів. До речі, слід вам знати, що нас обдарували медалями Б. Грінченка за нашу тісну і вже кількалітню співпрацю з інститутом. А наші учні просто втягали у себе усі відомості, бо ж учителі України мають все ще великі браки у знанні матеріялів. Саме тому я тим разом у власних руках перевезла на Україну 10,000 примірників матеріялів для вчителів літератури. Це посібники для них з української літератури у вищих клясах середніх шкіл ч. 1 і 2. Один займається „Розстріляним відродженням", а другий еміграційною літературою.

— Як це розуміти, що привезли їх у „власних руках"?

— А таки дослівно, запакувала цих 10,000 у дві валізки. Одна, до речі, пропала у Варшаві і я довго зі Львова шукала за нею, але щасливо вкінці дістала. На копіювання цих матеріялів я дістала 500 дол. від ККДУ, але всі інші кошти, включно з дорогою, оплачувала сама, як і мої співтоварищі. Але переживаючи ентузіязм слухачів видається, що все це оплачується сторицею. Уявіть собі, що, маючи точно вираховану кількість цих матеріялів, залишила їх, щоб слухачі собі взяли і для двох... забракло. Хтось взяв додаткові примірники і ніколи не віддав. Але чи можна уважати це злочином, коли хтось так прагне знання із нашої літератури? Це ще один доказ яких слухачів ми мали. На їхнє наскрізь позитивне враження із курсів на яких вони часто вперше зустрілися з учителями, які більшість життя перевели на Заході, а в Україні навчають українознавства, вказує дуже добре стаття Михайла Солодухи, що була поміщена в „Свободі" ч. 238, про це саме пушуть учительки Ж. Москаленко, Л. Деряга і про це чули ми кожного дня у зустрічі з ними. З яким зворушенням вони нам дякували за можливість стільки невідомого для них пізнати.

— Ви мусите мати особливе вдоволення із цієї праці, яку ви взяли добровільно на себе і вже 22 роки виконуєте з таким завзяттям.

— Безперечно, що я маю неабияке вдоволення і цього року було воно особливе, підтверджене цими признаннями, що я отримала. Ось бачите, я привезла, щоб вам показати які то я відзначення отримала — це для мене нагорода за мою працю. Медалю від Папи Івана Павла II передав мені особисто Архиєпископ Марусин в Мюнхені і там також я прийняла почесну грамоту з нагоди 5-ої річниці незалежности України від амбасадора України в Німеччині Анатолія Костенка. Грамота була за „активний вклад у вишкіл фахівців у ділянці українстики". А відтак ще медаля ім. Б. Грінченка в Києві, про яку я згадувала. Це для мене найкращий доказ, що нашу працю оцінюють і що вона дуже на часі. Але також найбільше признання за нашу працю читаємо в очах соток учителів України та обох діяспор, відчуваємо у зворушливих словах, листах, у простягнених руках за привезеними нашими матеріялами, у пильним стеженні за нашими словами, у щирих усмішках. Тоді ми впевнені, що наша праця корисна.

В Київському Інституті ім. Б. Грінченка (зліва, сидять): проф. В. Косик, науковий секретар Н. Кудикіна, проректор С. Болтівець, ректор Київського Інституту В. Слюсаренко, д-р І. Шумська-Мороз, проф. Леся Кисілевська-Ткач.

Л. Кучма...

(Закінчення зі стор. 1)

Москві громом відлунювалося в усіх куточках Союзу. Невже незрозуміло, що територіяльні претенсії та інші нецивілізовані демарші йдуть у розріз із самою логікою нинішніх міжнародних процесів. І що здійснювати їх недозволить не тільки Україна, а й уся світова спільнота. Правда на нашому боці, і з цього треба виходити всім".

Л. Кучма наголосив, що у своїх відносинах з Росією його держава керуватиметься „адекватно ситуації: принципово, виважено, відповідально, виходячи з національних інтересів та законних прав України".

У своїй промові Президент дав також оцінку факту утворення СНД, сказавши, що це передусім „істотно послабило удар від об'єктивно назрілого і неминучого, але все-таки раптового розвалу Союзу".

Називаючи СНД потенційно корисним утворенням з огляду на розвиток двосторонніх економічних відносин між країнами-учасниками, Л. Кучма відкинув концепцію цієї співдружности як наддержавної організації. „Ми розглядаємо співдружність, як міждержавний механізм консультацій та переговорів", — сказав він.

Президент однозначо заявив, що Україна не приєднається до військово-політичних угод у рамках СНД. „Входження до них України суперечило б її курсу на позабльоковий стан і невтральність. Це принципове положення ми розглядаємо крізь призму кожної нашої людини, родини, крізь призму конкретної долі", — наголосив Л. Кучма.

Ґарантом...

(Закінчення зі стор. 2)

Що ж, Україна повинна розглядати співробітництво із своєю західною сусідкою як один з пріоритетів своєї політики у Центрально-Східній Европі. Слід враховувати, що Польща на сучасному етапі розвитку за всіма показниками є більш прийнятним партнером для Заходу, ніж Україна, тому, звичайно, першість в отриманні західньої доброї допомоги покищо належатиме полякам, але — покищо. Багато залежатиме від самої України і, насамперед, від здатности її довести світові спроможність здійснювати економічні реформи не на словах, а на ділі, як це, попри всі влади і негаразди, роблять сусіди за Бугом. Союз з Варшавою може бути тривалим тільки тоді, коли за завісою оманливих слів про рівноправне співробітництво виявляється слабкість одного із партнерів. Чи потрібен такий союз Україні? Чи слід намагатись натягати на себе тогу регіонального лідера, якщо на це немає ніякої потреби і підстав? Чи не ліпше залишитись просто невтральною країною? Досвід польсько-української візи співробітництва може дати відповіді на ці запитання.

Ще про...

(Закінчення зі стор. 2)

гру двох майстрів. Самий твір у дисонантній манері, не сприймається слухачем так легко. Сараджян лепський челіст, як технічно, так і чуттєво.

Друга частина концерту мала очевидно помітний успіх, бо публіка, може не вся, була захоплена розважальною чи джезовою музикою нашого композитора. І саме тут відкривається Скорикова проблема. Він поважний, цінений композитор і рівночасно музика легкого жанру. Деякі народи беруться таку обосічну творчість і сприймати, от хочби, у великій мірі, ЗСА. Однак у нас така двостороннісь творчости чи строкатість стилю досі не мала успіху і, ми віримо, не матиме. Наш народ потребує поважної монументальної музики, особливо тепер. Ані Ревуцький, ані Барвінський джезової музики не писали. Автор цих рядків десь навіть сказав Скорикові: „Чи ми замість добачувати у Вашій творчості Людкевича маємо розцінювати Вас, як нашого Оффенбаха?" Бож Скорик замість роздрібнюватись на легкодушну музику, повинен зосереджуватись на непроминаючу творчість.

Попри те, ми признаємо, що його джезова музика блискуча; хочби в цьому концерті. Отже публіка почула „Три екстравагантні танки" для фортепіяну на чотири руки: „Вступ і щось еспансько-мавританське", „Блюс майже американський" і „Канкан, як зі старої плити". Ці речі були зограні композитором і Винницьким шпарко, темпераментно, з гумором і відчуттям стилю. А дальші три джезові твори для фортепіяну на чотири руки були: „Приємна прогулянка", „Повертаюча мелодія" та „Під український народний стиль", які подобались не менше. Щодо останньої речі, то належало б сказати, що воно просто шкода цього українського мотиву для легкодушного джезу. Успіх був такий загальний, що і бісувати треба було, саме закінчення концерту.

Ми ж все таки дожидатимемо терпеливо з вірою у поважну творчість вельми надійного нашого композитора М. Скорика.

Період...

(Закінчення зі стор. 2)

ним монетарним фондом і всіма іншими фондами, програмами і спеціялізованими агенціями доходить до 18.2 більйонів долярів. Найбільші платники — це ЗСА (25 відсотків), Японія (14.8 відсотків), Німеччина (9 відсотків), Франція (6.4 відсотків), Велика Британія (5.3 відсотків) і Росія (5 відсотків), які подає ДПІ.

Як би не ставитись критично до праці ООН, ця організація завдяки своїм гуманітарним акціям стала „символом надії мільйонів людей". Організація Об'єднаних Націй була світилом для народів колоніяльної системи, а коли постали нові незалежні держави, то зайняли належне їм місце на міжнародній сцені в системі суверенних держав на рівних правах — як це підкреслив генеральний секретар Б. Бутрос-Ґалі, оцінюючи 50-річну службу ООН для людства.

ООН потрібна як ґарант миру і безпеки в світі, як невтральний форум для багатосторонніх дипломатій та кооперації і спільних зусиль. Правда, зміни у світі вимагають змін і обнови в організації. Фінансова криза є тимчасовим явищем, але принципи і ідеали, на яких побудовано ООН — незмінні. Слушно сказав один німецький міністер: „Чи нам любо, чи ні, але живемо в одному світі і тому мусимо спільно будувати майбутнє".

Відзначено...

(Закінчення зі стор. 1)

наліст і світова преса піднялася на його захист.

Угоди з прав людини, ухвалені 1-го серпня 1975 року в Гельсінкі, підтримали тоді не всі. Не погоджувалися з ними Польща, країни Балтії та інші. Але для України ці угоди зіграли важливу ролю, бо дали підстави відкрито виступити проти московсько-комуністичної диктатури. І хоча засновників УГГ досить швидко заарештували, та зупинити цей рух до свободи уже не змогли. Після кожного арешту приходили все нові і нові люди, засвідчуючи, що в Україні за будь-яких умов завжди живе ідея свободолюбства, народолюбства і правдолюбства.

В. Павлов, який знімав на відеокамеру перепоховання останків Василя Стуса, Олекси Тихого і Юрія Литвина, розповів про пережите і бачене в Пермі, а також про те, що у Пермському концтборі ч. 36 в Чусовому, відомому як табір смерти, тепер відкрито Меморіяльний Музей Тоталітаризму. У ньому також цього року відзначено 20 річницю створення УГГ, оскільки представники Меморіялу Пермської области дослідили, що абсолютну більшість в'язнів пермських концтаборів, в тому числі й 36-го табору смерти, становили українці.

У НЕДІЛЮ, 15-ГО ГРУДНЯ, відома фірма виробництва повітряно-космічних кораблів Боїнг повідомила, що має в пляні за 13.3 блн. дол. закупити літакобудівельну компанію МекДоннелл Даглас. Таке об'єднання зробить цю фірму не тільки найбільшою компанією виробництва літаків і космічних кораблів в країні, але також і найбільшим контрактором військових замовлень.

У ТОКІО АМЕРИКАНСЬКІ ТА японські представники вкінці випрацювали договір, який дозволить закордонним забезпеченевим фірмам представити свій товар на досі недоступному японському ринку. Це у свою чергу дещо злагідило існуючу напружену торговельну ситуацію між Японією і ЗСА та відвернуло можливості американських санкцій проти Японії.

У СОРОКОВИЙ НЕВИМОВНО БОЛЮЧИЙ ДЕНЬ
неподіваної смерти нашого дорогого МУЖА, БАТЬКА, ДІДА, БРАТА, ВУЙКА, ШВАҐРА, який відійшов від нас у вічність 10-го листопада 1996 р. на 72-му році життя в м. Перт, Західня Австралія

бл. п.

ЛЕОНІДА ГНІЗДІЄНКА

буде відправлена Панахида в суботу 21-го грудня 1996 р. о год. 3-ій по пол. в українській православній церкві Пресвятої Тройці — Ірвінгтон, Н. Дж.

Про молитви за спокій душі бл. п. Леоніда — просять:

дружина — АЛЛА з дітьми та внуками
сестра — НАТАЛКА БУНЯК з чоловіком ПЕТРОМ, дітьми та внуками
та ближча і дальша родина в Австралії, ЗСА й Україні.

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого і незабутнього МУЖА і БАТЬКА

бл. п.

адвоката

РОМАНА КИПРИЯНА ГУГЛЕВИЧА

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
о год. 9-ій рано в церквах:

св. Юра в Ню Йорку, 26-го грудня 1996 р.; Чесного Хреста, Асторія, 27-го грудня 1996 р.; св. Покрови Божої Матері, Озон Парк, 28-го грудня 1996 р.

Рідних, приятелів і знайомих про молитви за спокій душі покійного просять:

дружина — ОЛЬГА
син — БОГДАН

✝

У глибокому смутку ділимося із приятелями та знайомими болючою вісткою, що 26-го листопада 1996 з волі Всевишнього відійшов у вічність на 89-му році життя наш найдорожчий брат, шваґер, стрийко і вуйко

бл. п.

о. ЯРОСЛАВ ЕЛИЇВ

уроджений 12 грудня 1907 року в Копичинцях

Похоронні відправи відбулися 28 листопада 1996 року в українській католицькій церкві св. Покрови. Покійного поховано на цвинтарі Park Lawn в Торонто

Складаємо щиру подяку Преосвященному Владиці Кир Ізидорові Борецькому за переведення похоронних відправ і глибоко релігійні прощальні слова; Всечеснішим отцям І. Дирі, О. Гощулякові, П. Івахову, Ю. Кореневі і Р. Тринозі за участь у похоронних відправах; Пансіонові ім. Івана Франка дякуємо за дбайливу опіку і справне влаштування похорону

брат і братова — ЗЕНОН і ДАРІЯ ЕЛИЇВ
з дітьми: ВІРОЮ (з родиною),
МАРТОЮ (з родиною),
ОЛЕСЕМ (з дружиною),
ЮРІЄМ і ПЕТРОМ

племінники — МИРОН КУШНІР з родиною
ТАНЯ ОСАДЦА з родиною
АКА ПЕРЕЙМА з родиною
ЮСТИН КЛИМ з родиною

та ближча і дальша родина в Канаді, ЗСА і в Україні

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА
4-го СІЧНЯ 1997 р.

Бріджпорт, Конн. — Управа Відділу повідомляє всіх членів про річні загальні збори 59-го Відділу „Українська Січ" в Бріджпорті, Конн., які відбудуться в церковній залі УКЦ св. Покрови при вулицях Нобл та Барним в 2-ій год. по пол. В програмі: звіти уступаючої Управи, вибір нової Управи. Після зборів відбудеться товариська зустріч. Запрошують не тільки членів, але всіх зацікавлених діяльністю УНС та гостей прийти численно на наші річні загальні збори. По інформації тел. до Т. Сливінського (203) 375-6995. Фін. секретар. Голова — Д. Стець, рек. секретар — І. Гайда.

Молода група „ІКА" виходить у світ із компактним диском

Про молоду співочу групу „ІКА", ми вже знали від довшого часу. Її троє членів — пластуни, що розпочинали свою співочу „кар'єру" на пластових таборах, при романтичному вогні таборової ватри. Саме музика з'єднала цих троє так різних осіб, що після довшої праці та спільних зусиль випустили свій перший компактний диск під назвою „ІКА". Ці три літери вказують на початкові літери їхніх імен, а це: Іня, Ксеня і Андрій, а за тими іменами криються Іня Бонакорса, Ксеня Кизик і Андрій Вовк. Вони всі троє тепер професійні люди із щоденною відповідальною працею, а все ж находять час, а передусім охоту, спільно музикувати, щоб своїм тріо принести приємність та відпруження для своїх ровесників.

Читаємо про них в новому і дуже своїм характером схожому на західні журнали, українському музичному журналі п. з. „Галас" цікаве ствердження, що ця співоча група — ровесниця української незалежности і що саме ця подія інспірувала її до музичної дії. Розуміється, для журналу, що появляється в Україні, важливе також підкреслення, що „ядро команди це українці, які народилися в Америці і тут виростали". Дивує, здається, в Україні також цей факт, що всі троє музикують лише українською мовою, використовуючи в цьому компактному диску українські пісні. У ньому ряд романтичних пісень під слова І. Франка, Л. Костенко, В. Симоненка, М. Вороного, а також власні тексти членів групи „ІКА". Тут найбільше здається попрацювала Ксеня Кизик, що започаткувала створення групи в 1990 році, а перші спільні виступи відбулися в часі літніх курсів на Гарвардському університеті. Відтак вже спільно трійцею вони виступали на численних українських фестивалях в 1991 і 1994–96 роках, як також на телевізійній програмі „Контакт" та по радіо в Києві. Усі виконавці працюють професійно. К. Кизик як асистент директора Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля в Ню Джерзі, а Іня Бонакорса живе тепер в Києві і працює там як директор проєктів ФДДЧ. Андрій Вовк є інженером екології в Ню Джерзі. Усі троє членів групи „ІКА" мають також музичну освіту та довголітнє музичне зацікавлення, а А. Вовк творить також музичні пісні з Романом Подолюком у групі „Друга кімната".

Молоді виконавці надіються, що цей їхній перший компактний диск — це початок і вони зможуть працювати дальше як музична група, тим більше, що дохід із продажу дисків та касет призначений на ФДДЧ. Оформлення компактного диску виконав ще один із молодих українців народжених в ЗСА — Коля Савицький.

Ця перша спроба молодих ентузіястів легкої, романтичної музики викликала вже широке зацікавлення як в ЗСА, так і в Україні, чого найкращим доказом довга прихильна рецензія в музичному журналі „Галас" ч. 2/96.

О. К.

УТОЧНЕННЯ ЗАГОЛОВКУ

Заголовок статті Петра Грицака, вміщеної на 2-ій стор. у „Свободі" з 12-го грудня, слід читати: „Московські злочини в Україні вліті 1941 року" (замість „ ... вліті 1942 року). — **Ред.**

ПОДІЇ

ДОПОВІДЬ О. ЗІНКЕВИЧА В БАЛТИМОРІ

Балтимор. — Комітет Допомоги Україні та 59-ий місцевий Відділ Союзу Українок Америки влаштовують доповідь директора Видавництва „Смолоскип" у Києві Осипа Зінкевича на тему „Український націоналізм в Україні", у якій доповідач висловить свої думки, навіяні першим семінаром молоді націоналістичних організацій України. Доповідь відбудеться у циклі зустрічей „А що нового там у нас?". Проходитиме вона у неділю, 22-го грудня, після Богослуження, в залі церкви св. Михаїла, 2401 Істерн аве. в Балтиморі. Початок о год. 1-ій після полудня. Увесь дохід призначений на підтримку діяльности творчої молоді України і на Стипендійний фонд.